

Факультет дошкільної освіти
Кафедра теорії і методики дошкільної освіти

Моделювання розвивального предметного середовища в закладах дошкільної освіти

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійні програми	«Дошкільна освіта, мова та література англійська»; «Дошкільна освіта і початкова освіта»; «Дошкільна освіта та психологія», «Дошкільна освіта та логопедія», «Дошкільна освіта та фізична культура»
Кількість кредитів	4
Форма навчання	Денна/заочна

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент **Ніна Гордій**

E-mail: hordei1960@gmail.com

Кількість часу на вивчення

Форма навчання	денна/заочна
Лекцій	32/10
Практичних занять	28/8
Самостійна робота студента	60/102
Форма контролю	залік/залік

Метою вивчення навчальної дисципліни «Моделювання розвивального предметного середовища в ЗДО» є формування практичних умінь та навичок організовувати і проводити оптимізацію розвивального предметного середовища в умовах ЗДО.

Місце у структурно-логічній схемі: після вивчення дисциплін: «Психологія дитяча», «Педагогіка дошкільна», фахових методик дошкільної освіти. Викладання дисципліни узгоджено з проходженням практики.

У результаті вивчення дисципліни студенти набувають **загальних і спеціальних (фахових) компетентностей**, а саме :

Загальні компетентності

КЗ-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
-------------	---

КЗ-4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
КЗ-5	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
КЗ-7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
КЗ-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

КС-1	Здатність працювати з джерелами наукової інформації.
КС-4	Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).
КС-5	Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.
КС-6	Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.
КС-13	Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
КС-15	Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей.
КС-18	Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми та батьками.
КС-20	Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПРН 1	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 2	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН 4	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
--------------	--

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практико-теоретичні (вправи, моделювання життєвих ситуацій); стимулювання навчальної діяльності (навчальної дискусії, опелювання до життєвого досвіду здобувачів, розв'язання проблемних ситуацій, інформаційно-комунікаційні, дедуктивні); методи контролю і самоконтролю: усного контролю, письмового контролю, метод тестового контролю.

Організаційні та навчальні обов'язки студентів:

- Відвідувати лекції та практичні заняття, не пропускати їх без поважної причини;
- Готуватися до занять та виконувати завдання, передбачені в планах практичних занять;
- Брати участь у практичних заняттях під час обговорення теоретичних питань, виконання колективних та індивідуальних завдань, тестування тощо;
- Ставити запитання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими знаннями з предмета та консультиватися з викладачем;
- Аргументовано відстоювати власну думку з теми заняття, якщо вона не збігається з думкою викладача;
- Самостійно оволодівати теоретичним матеріалом окремих тем або питань за рекомендованою літературою, виконувати завдання різного рівня;
- У разі потреби отримувати додаткові консультації викладача за змістом навчальної дисципліни;
- У випадку незгоди з отриманою оцінкою мати право на перезарахування тем;
- Вчасно складати відповідні теми;
- Дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці.

Теми лекцій
Тема 1. Теоретико-методичні засади проєктування освітнього середовища для індивідуального розвитку дитини дошкільного віку (4 год – д.ф., 1 год – з.ф.)
Тема 2. Педагогічні підходи до проєктування освітнього середовища для індивідуального розвитку дитини дошкільного віку (4 год – д.ф., 2 год – з.ф.)
Тема 3. Психолого-педагогічні підходи до проєктування природного освітнього середовища (4 год – д.ф., 2 год – з.ф.)
Тема 4. Психолого-педагогічні підходи до проєктування предметно-ігрового середовища (4 год – д.ф., 2 год – з.ф.)
Тема 5. Психолого-педагогічні підходи до проєктування соціально-комунікативного середовища (4 год – д.ф., 2 год – з.ф.)
Тема 6. Психолого-педагогічні підходи до проєктування інклюзивного освітнього середовища (4 год – д.ф., 1 год – з.ф.)
Теми практичних робіт
Тема 1. Теоретико-методичні засади проєктування освітнього середовища для індивідуального розвитку дитини дошкільного віку (4 год – д.ф., 1 год – з.ф.)
Тема 2. Педагогічні підходи до проєктування освітнього середовища для індивідуального розвитку дитини дошкільного віку (4 год – д.ф., 1 год – з.ф.)
Тема 3. Психолого-педагогічні підходи до проєктування природного освітнього

середовища (6 год – д.ф., 2 год. – з.ф.).
Тема 4. Психолого-педагогічні підходи до проєктування предметно-ігрового середовища (6 год – д.ф., 6 год – з.ф.)
Тема 5. Психолого-педагогічні підходи до проєктування соціально-комунікативного середовища (4 год – д.ф., 1 год – з.ф.)
Тема 6. Психолого-педагогічні підходи до проєктування інклюзивного освітнього середовища (4 год – д.ф., 1 год – з.ф.)

**Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
Відповідність шкал оцінювання знань і вмінь студентів з дисципліни
«Психолого-педагогічні основи роботи з обдарованими дітьми»
за ОС «Бакалавр»**

Таблиця 1

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень студентів
90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
60-63	E	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Розрахунок підсумкової оцінки (бала) за формою контролю (залік)

Таблиця 2

Аудиторна та самостійна робота														Підсумковий контроль			
Практичні роботи														Модульний контроль			Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	T.1	T.2	T.3	
														4 бали	4 бали	4 бали	4 бали
по 6 балів														4 бали	4 бали	4 бали	4 бали

Разом: 84	Разом: 12	
Всього 100 балів		

Таблиця 3

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни для здобувачів освіти заочної форми навчання

Аудиторна та самостійна робота														
Практичні заняття, самостійна робота											Модульний контроль	Форма семестрової атестації – залік		
Максимальна кількість балів – 50														
ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ								МК 1	МК 2	Максимальна кількість балів – 10
1	2	3	4	5										
по 10 балів														
											20 балів	20 балів	100 балів	

Рекомендована література

Основна

1. Гонтаровська Н.Б. Теоретичні і методичні засади створення освітнього середовища як фактору розвитку особистості школяра : дис. ... док. пед. наук : 13.00.07 Київ, 2012. 475 с.

2. Гончаренко А. Сучасні підходи до створення розвивального середовища у дошкільних навчальних закладах. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 3. С. 43 – 49.

3. Григоренко Г., Погрібняк Н. Створення предметно-ігрового середовища. *Дошкільне виховання*. 2019. №2. С.11-14.

4. Костіна Л. Вплив предметно-просторового середовища на особистість дошкільника. На допомогу вихователю-методисту. Київ: Шкільний світ, 2019. 270 с.

5. Крутій К. Освітній простір дошкільного навчального закладу: [монографія] : у 2-х ч. Київ : Освіта. 2017.. Ч. 1. 302 с.

6. Луценко І. Створюємо ціннісне орієнтоване освітнє середовище. *Дошкільне виховання*. 2023. № 11. С. 10–11.

7. Лохвицька Л. Розвивальне предметне середовище: завдання вихователя. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. № 10. С. 11–13.

8. Організація предметно-просторової діяльності дітей дошкільного віку. Авт.-упор. А. П. Бурова. Тернопіль: Мандрівець. 2010. 40 с.

9. Половіна О. Мистецькі спілкування як основа формування культури дошкільника. *Дошкільне виховання*. 2023. №5. С.11-14.

10. Прокопенко Л. Головні складові предметно-просторового середовища *Палітра педагога*. 2019. №4. С. 24.

11. Пуларгіна О. П. Особливості побудови предметно-розвиваючого середовища в старшій групі. *Довідник старшого вихователя дошкільного закладу*. 2011. № 7. С. 30– 6.

12. Тимохович С. Креативні підходи до створення розвивального середовища. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. № 12. С. 6–9.

Додаткова

1. Богущ А.М. Компетентнісний підхід до мовленнєвого розвитку дошкільників. *Педагогічна наука в Україні: до 15-річчя АПН України / АПН України*. Київ, 2017. С. 155–170.

2. Гордій Н.М. Предметно-ігрове середовище як засіб сенсорного виховання дітей 5-го року життя: теоретичний аспект. *«Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка»*. Дрогобич. 2023. Вип.61. Т.1. С.256-263.

3. Кошіль О. П. Освітнє середовище дошкільного навчального закладу: генеза та сутнісний зміст поняття. *Освітологічний дискурс*. 2017. № 3 –4. С. 150–162.

4. Крутій К. Предметно-розвивальне середовище як чинник супроводу діяльності дітей. *Дошкільна освіта*, 2018. № 2. С. 10–11.

5. Писарчук О. Т. Особливості формування предметно-розвивального середовища дошкільного навчального закладу. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія «Педагогіка»*. 2014. №14. С. 9–17.

6. Смолюк С., Сотник М. Розвивальне середовище закладу дошкільної освіти. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір»*: за ред. А. В. Лякішевої. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2019. С. 241–44.

Інформаційні ресурси

7. Бобренко І.В. Організація просторово-предметного компонента освітнього середовища як одна з умов розвитку просторового орієнтування дошкільників URL: <https://lib.itta.gov.ua>.

8. Маршицька В. В. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: сутність поняття. URL: <http://lib.litta.gov.ua>.